

เปิดประเด็น

Issues Raising

อภิชาติ พลประเสริฐ

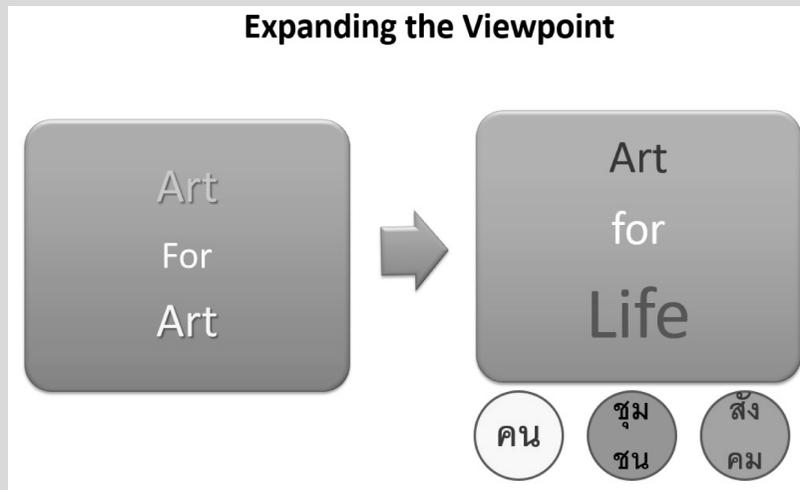
ศิลปะเพื่อชุมชน

Art for Community

เมื่อกล่าวถึงศิลปะ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทักษะฝีมือ การจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่จึงเน้นไปที่การฝึกทักษะการสร้างสรรค์ แม้จะมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่หลากหลายตามลักษณะความคิดปรัชญาและระดับของการศึกษา กิจกรรมทางศิลปะโดยมากจะเป็นเรื่องปัจเจกบุคคลของผู้สร้างสรรค์ ผลงานที่มีในหอศิลป์ต่างๆ บ่อยครั้งสาธารณชนจะรู้สึกแปลกแยก “ไม่เข้าใจ” ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วศิลปะไม่จำเป็นที่จะเป็นสิ่งที่ต้อง “เข้าใจ” เสมอไป แต่หากอาศัยการมีส่วนร่วมก็จะทำให้ได้รับประสบการณ์อื่นที่อาจมีค่าเกินความเข้าใจ คือการซาบซึ้งในความงามหรือคุณค่าด้านอื่นๆ ที่ศิลปะจะก่อให้เกิดขึ้นกับบุคคลได้

หากศึกษาลักษณะของศิลปะในประวัติศาสตร์ศิลปะอย่างเปิดกว้างจะพบว่าการสร้างสรรค์ศิลปะมีความเกี่ยวข้องกับสาธารณะไม่น้อยไปกว่าปัจเจกบุคคล สังเกตได้จากงานศิลปะในศาสนสถานหรือในงานประเพณีต่างๆ ล้วนเป็นการสร้างสรรค์เพื่อชุมชน และในหลายกรณีจะเกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชน เช่นในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการแกะเทียนและทำงานประดับตกแต่งอื่นๆ เป็นต้น แม้ในงานที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะของช่าง เช่น จิตรกรรมฝาผนัง ผลของงานก็ยังมุ่งสู่สาธารณะเป็นหลัก ทั้งเพื่อสร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้กับพื้นที่และการใช้สอนศีลธรรม ศิลปะกับสังคมจึงเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกัน (Barbosa, 1992) และเป็นสื่อที่กระตุ้นความรู้สึกนึกคิดของผู้ชมจนถึงขั้นสร้างความเปลี่ยนแปลงในระดับสังคมได้

บทความนี้จึงต้องการเปิดประเด็นผ่านการนำเสนอตัวอย่างกิจกรรมศิลปะที่ให้ความสำคัญกับการสร้างการมีส่วนร่วมที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีของชุมชนที่ผู้เขียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โดยหวังว่าจะเป็นแนวทางแก่ผู้อ่านและนิสิตที่จะเป็นครูในอนาคตในการนำศิลปะไปใช้สร้างสรรค์พัฒนาชุมชน สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของคนในสังคม

ภาพ 1 ฝังความคิด ขยายมุมมองและความคิดทางศิลปะศึกษาจากศิลปะเพื่อศิลปะ เป็นศิลปะเพื่อชุมชน

ตัวอย่างกิจกรรมศิลปะเพื่อชุมชน

โครงการ ร่องเมืองเรื่องยิ้ม ตอน “กำแพงหัวลำโพงเรื่องยิ้ม”

สาขาวิชาศิลปศึกษา โดย ผศ.ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ ร่วมกับ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.)

ร่วมจัดโครงการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะเพื่อเด็กในชุมชนแออัด

จากการดำเนินงานของมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.) กับเด็กในชุมชนแออัดเมืองกรุงเทพมหานคร พบว่ามีสถานการณ์ที่เป็นปัญหาหลายด้าน เช่น 1. เด็กมีปัญหาเรื่องพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ก้าวร้าว ใช้ความรุนแรง ขาดทักษะสังคมอยู่ร่วมกับคนอื่น และเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทั้งเรื่อง ยาเสพติด และ อดายมุข เนื่องจากถูกทอดทิ้ง ครอบครัวแตกแยก ขาดพื้นที่ในการเรียนรู้สร้างสรรค์ 2. ลักษณะที่อยู่อาศัยทางกายภาพไม่เหมาะสม ระบบจัดการการเก็บขยะ และการระบายน้ำเสีย เป็นที่สะสมของเชื้อโรค และสัตว์พาหะนำโรคต่างๆ ส่งผลต่อสุขภาพกายของเด็กและผู้คนที่อาศัยในพื้นที่ 3. สภาพชุมชนเป็นชุมชนเคลื่อนย้ายสูง มีผู้คนหมุนเวียนเข้ามาอยู่ มีพื้นที่มุมอับจำนวนมาก จึงมีความเสี่ยงเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.) มีความเห็นว่าแนวทางในการแก้ปัญหาคือการสร้างพื้นที่ดี ที่สะอาด ปลอดภัย สร้างสรรค์ เพื่อให้เด็ก เยาวชน ได้แสดงออกและการเรียนรู้สร้างสรรค์ จึงได้จัดโครงการ “รองเมือง เรื่องยิ้ม” พื้นที่สุขภาวะเพื่อเด็กในชุมชนแออัดที่ชุมชนวัดดวงแข ถนนรองเมือง แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ขึ้นเมื่อปี 2556 โดยใช้แนวคิดเรื่องพื้นที่สุขภาวะเป็นเครื่องมือในการทำงาน มีเป้าหมายสูงสุดเพื่อเด็ก เยาวชน และผู้คนในพื้นที่นั้นได้มีทั้งสุขภาพกายที่ดี มีสุขภาพจิตใจที่ดีขึ้น มีปัญญาคิดวิเคราะห์ เท่ากัน มีทักษะที่ดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข การดำเนินงานมีกระบวนการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนให้ดีขึ้น ให้สดใส สวยงาม สะอาด ปลอดภัย เหมาะสมตามบริบทพื้นที่ และมีการดำเนินกิจกรรมสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผ่านสื่อ และพื้นที่สร้างสรรค์ รวมทั้งเรื่อง อาหาร สุขภาพอนามัยในบ้านและในชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเครือข่าย หน่วยงานในพื้นที่และภาคประชาสังคม

กิจกรรมสำคัญที่มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กใช้เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมต่อกับกิจกรรม อื่นๆ คือ การวาดภาพบนกำแพงสถานีรถไฟหัวลำโพง ถนนรองเมือง แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ที่มีความยาวประมาณ 250 เมตร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เป็นทัศนียภาพหลักของชุมชน เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2557 โดยใช้ชื่อ โครงการ “รองเมือง เรื่องยิ้ม” ตอน... กำแพงหัวลำโพงเรื่องยิ้ม เพื่อพัฒนาพื้นที่กำแพงสถานีรถไฟหัวลำโพง ให้สดใส สวยงาม สะอาด ปลอดภัยให้เป็นพื้นที่สุขภาวะเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก และชุมชนในย่านถนนรองเมือง ผศ. ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ และนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา เป็นผู้ออกแบบและกำกับการวาดภาพระบายสีกำแพง ร่วมกับเยาวชน ผู้อาศัยในชุมชนในพื้นที่ย่านถนนรองเมือง กลุ่มอาสาสมัคร และภาคประชาสังคม เป็นจำนวนประมาณ 500 คน มีกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ดังนี้

กรอบการทำงานพื้นที่สุขภาวะ “รองเมือง เรื่องยิ้ม”

1. การพัฒนาพื้นที่ ลิงแวดล้อมในชุมชน เพื่อเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดสุขภาวะที่ดีของคนที่อยู่ในพื้นที่
2. กระบวนการการพัฒนาพื้นที่ ถูกวางแผน ออกแบบ และดำเนินการด้วยความตั้งใจ อิสระ และมีความสุขตามบริบทวิถีชีวิต ความต้องการอย่างต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมของทุกคน ทั้งเด็ก ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคประชาสังคม จนมีผลให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาการอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กเยาวชน และคนชุมชน
3. มีกระบวนการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม เพื่อความยั่งยืนของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

4. กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่กำแพงหัวลำโพงเป็นจุดเชื่อมต่อในการบูรณาการสร้างเป็นพื้นที่สุขภาวะย่านถนนรองเมือง พื้นที่ 3 ดี ประกอบด้วย

พื้นที่ดี ชุมชนสามารถสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กเยาวชน และลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพกายและ สุขภาพจิต

สื่อดี ศิลปะ และกระบวนการกิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อที่สร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กเยาวชน สื่อศิลปะเป็นสื่อในการยกระดับจิตใจคนในชุมชนแออัด ให้ลุกขึ้นมาทำสิ่งดีเพื่อผู้อื่น รวมถึงเป็นสื่อสร้างจิตอาสาในสังคม

ภูมิดี เด็กเยาวชน และคนในชุมชนรู้สึกเห็นคุณค่าในวิถีชีวิต มีความรู้สึกเป็นเจ้าของในพื้นที่ ช่วยกันดูแล รักษา พัฒนาพื้นที่ร่วมกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่กำแพงสถานีรถไฟหัวลำโพง ให้เป็นพื้นที่สุขภาวะเพื่อเด็กเยาวชนในชุมชนแออัดเมือง มีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ และภาคประชาสังคม
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดแนวทางในการผลักดันให้เกิดพัฒนาต่อยอดสู่การพัฒนาเป็นพื้นที่สุขภาวะในย่านถนนรองเมือง

วิธีการดำเนินงานวาดภาพบนกำแพง

1. **การวางแผนงาน** อาจารย์และนิสิตร่วมประชุมวางแผนกับเจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กและเครือข่ายชุมชน
2. **การศึกษาข้อมูลเพื่อการออกแบบ** ได้แก่ ที่มาและความสำคัญของชุมชนวัดดวงแข ลักษณะของผู้คนในชุมชน ที่มาความสำคัญของรถไฟไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จุดเด่นแต่ละภูมิภาคที่รถไฟวิ่งไปถึงในแต่ละเส้นทางนำมาออกแบบตีความหมายเป็นภาพในแต่ละชิ้น และมีการแบ่งงานออกเป็น 4 ภาค ได้แก่ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ และ ภาคอีสาน
3. **การร่างแบบ** การออกแบบจะคำนึงถึงอาสาสมัครที่ยังไม่เคยวาดรูปหรือไม่เคยระบายสีแต่มีจิตอาสาที่มาร่วมในการทำกิจกรรมในครั้งนี้ และสอดคล้องกับพื้นที่ของเมือง จึงออกแบบภาพที่มีสีสันสดใสตามแนวศิลปะ Pop Art และมีความเรียบแบน สามารถระบายสีได้ง่าย

4. กระบวนการวาดภาพบนกำแพง

4.1 พิมพ์ภาพต้นแบบที่มีสีและรูปแบบตามลัดส่วนจริงของกำแพง ติดไว้ที่แต่ละช่องของกำแพง เพื่อให้อาสาสมัครเห็นภาพได้อย่างชัดเจน

4.2 ทีมนิสิตร่างลายเส้นบนกำแพง

4.3 ทีมนิสิตผสมสีให้ได้ตามแบบเพื่อเตรียมไว้ให้อาสาสมัคร

4.4 ทีมนิสิตและอาสาสมัครร่วมกันวาดภาพบนกำแพง โดยนิสิตศิลปศึกษามีหน้าที่ให้คำแนะนำในการวาดแก่อาสาสมัคร และตกแต่งรายละเอียดผลงาน

ภาพ 2 ภาพกำแพงก่อนการวาดภาพ

ภาพ 3 ภาพร่างต้นแบบ

ภาพ 4 การวาดกำแพงเงินเสร็จสมบูรณ์

ผลจากการจัดกิจกรรม

1. การจัดกิจกรรมต่อเนื่อง

หลังจากการวาดกำแพงเงินเสร็จ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กได้จัดกิจกรรมต่อเนื่อง เป็นโครงการภายใต้ชื่อเดียวกันแต่เปลี่ยนชื่อตอนเพื่อสื่อถึงกิจกรรมหลักในตอนนั้นๆ เช่น มหกรรม รongเมือง...เรื่องยิ้ม ตอน The Festival ในวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2558 มหกรรม รongเมือง...เรื่องยิ้ม ตอน ปทุมวันปิ่นยิ้ม ในวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2558 และมหกรรมรongเมือง เรื่องยิ้ม ตอน ชมถิ่นวิถีสุข ในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2559

2. การศึกษาผลการจัดกิจกรรม

หลังจากการวาดกำแพงเงินเสร็จสิ้นไปแล้ว 2 ปี ผู้เขียนได้ศึกษาความคิดเห็นของคน ในชุมชนและนิสิตที่เข้าร่วมโครงการ (อภิชาติ พลประเสริฐ และสริตา เจือศรีกุล, 2559) ผลการศึกษาพบว่า คนในชุมชนเห็นว่ากิจกรรมศิลปะเป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน ในแง่ของการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้พบปะและทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อพัฒนาชุมชนของตน เป็นการสร้างความสามัคคี นอกจากนี้ยังได้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ และได้ทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ สนุกสนาน ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ภาพบนกำแพง ส่งผลให้ชุมชนโดยรอบมีทัศนียภาพที่ดี สวยงามน่ามอง มีชีวิตชีวา สภาพแวดล้อมของชุมชนดูสะอาด เป็นจุดเด่นของชุมชนที่ทำให้บุคคลภายนอกให้ความสนใจ ชุมชนมากขึ้น คนในชุมชนได้ความรู้จากเรื่องราวในภาพ และเกิดความรู้สึกผูกพัน เป็นเจ้าของ ชุมชนร่วมกัน ศิลปะช่วยให้คนในชุมชนรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย สดชื่นแจ่มใส สุขภาพจิตดีขึ้น สร้างความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองและชุมชนของตน

นอกเหนือจากการพัฒนาชุมชนด้วยศิลปะแล้วผู้ให้ข้อมูลในชุมชนยังอยากเห็นพื้นที่ บริเวณถนนรอมเมือง สะอาด ปลอดภัย มีการจัดการพื้นที่ การจัดการขยะและระบบระบายน้ำ ที่มีประสิทธิภาพ มีการดูแลปัญหาด้านการจราจรและยาเสพติด เห็นคนในชุมชนมีอาชีพสุจริต และร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาชุมชนของตน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง และอยากให้มีการจัดกิจกรรมแบบนี้อย่างสม่ำเสมอ และอยากให้มีการประชาสัมพันธ์ในวงกว้างมากขึ้น

ภาพ 5 ภาพนิสิตลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นของชุมชน

จากความคิดเห็นของคนในชุมชน สามารถสรุปผลการวาดบนกำแพงที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในชุมชน 2 ด้านต่อไปนี้

1. ด้านกายภาพ

ก่อนวาดภาพบนกำแพงมีการทำความสะอาดครั้งใหญ่ กองขยะและคราบสกปรกต่างๆที่เคยมีก็หายไป ภาพกำแพงทำให้สิ่งแวดล้อมสวยงาม มีสีสดใส มองแล้วก็รู้สึกมีความสุข “สภาพชุมชนในปัจจุบันดีขึ้นจากเมื่อก่อน เมื่อก่อนชุมชนแออัด สกปรก คับแคบ คนส่วนใหญ่ก็อยู่ด้วยความเคยชิน ปัจจุบันมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ชุมชนด้วยงานศิลปะ และการร่วมมือกันในชุมชนเพื่อทำความสะอาด ทำให้ชุมชนสวยและดูดีขึ้น”

2. ด้านสังคม

สภาพสังคมในชุมชนมีความเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก จากที่ไม่ค่อยรู้จักกัน ต่างคนต่างอยู่ ไม่ต้อนรับคนนอก มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด แต่หลังจากมีการจัดกิจกรรมทำความสะอาดและวาดกำแพง คนในชุมชนรู้จักกันมากขึ้นอยู่ร่วมกันแบบพี่น้องช่วยเหลือกันมากขึ้น เวลามีคนนอกเข้ามาดูผลงานหรือศึกษาชุมชนก็จะช่วยกันต้อนรับ

“ดีใจที่คนนอกชุมชนเห็นคุณค่าและเข้ามาช่วยดูแลชุมชนของตน ภูมิใจในกำแพงที่ตนเองและลูกหลานได้มีส่วนร่วมในการระบายสี ตลอดจนภาคภูมิใจเมื่อมีบุคคลภายนอกมาถ่ายภาพ ชื่นชม ให้ความสนใจ...”

ตั้งแต่มีงานศิลปะในชุมชน คนในชุมชนหันมารักษาความสะอาดกันมากขึ้น คนทั้งชายน้อยลง เวลาถึงงานอะไรก็จะมาช่วยกันทำความสะอาด โดยดูแลทั้งพื้นที่บ้านของตนเอง และพื้นที่ส่วนรวม โดยมาจากความรู้สึกที่ว่า พอชุมชนสวยแล้วก็ไม่อยากให้กลับไปสกปรกอีก อยากรักษาภาพสวยๆ ไว้ไม่ให้เลอะเทอะ คนที่อาศัยใกล้ๆ กับงานศิลปะจึงอาสาตัวมาช่วยกวาดขยะ และคอยป้องกันไม่ให้ใครมาทำให้ภาพสกปรก”

นอกจากนี้ คนในชุมชนยังได้เสนอแนะลักษณะของงานศิลปะที่ควรสร้างสรรค์ต่อไปในชุมชน โดยอยากได้ภาพที่มีสีสันสว่างสดใส มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตในชุมชนแสดงอิริยาบถต่างๆ ของผู้คน เป็นภาพที่ส่งเสริมจิตสำนึกหรือค่านิยมอันดี เช่น การรักษาความสะอาดต่อต้านยาเสพติด ภาพสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดต่างๆ เพื่อให้คนในชุมชนซึ่งส่วนใหญ่มาจากต่างจังหวัดจะได้หายคิดถึงบ้าน ภาพทิวทัศน์ ธรรมชาติ เนื่องจากในชุมชนไม่มีต้นไม้ ภาพที่แสดงวัฒนธรรมอันดี เช่น การเข้าวัดทำบุญ รวมถึงภาพแสดงความสัมพันธ์ที่อบอุ่นระหว่างคนในครอบครัว หรือคนในชุมชน

ความเห็นของนิสิตผู้จัดกิจกรรม

นิสิตมีความคิดเห็นว่า นิสิตตระหนักถึงความสำคัญของศิลปะที่มีต่อชุมชนมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการพัฒนาทัศนียภาพในชุมชนให้น่าอยู่ และการใช้กิจกรรมศิลปะในการส่งเสริมให้คนในชุมชนร่วมมือร่วมใจกัน นิสิตได้เรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นจริงในสังคม จากการพูดคุยและทำงานร่วมกันกับคนในชุมชน นิสิตได้เรียนรู้วิถีชีวิตและมุมมองของคนที่แตกต่างกันจากตนเอง อยากจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะกับคนทุกวัย และมีประโยชน์ต่อชุมชนอย่างยั่งยืน และควรนำกิจกรรมเช่นนี้ไปจัดกับชุมชนอื่นๆ ด้วย

ตัวอย่างกิจกรรมศิลปะเพื่อชุมชนอื่นๆ ที่อาจารย์และนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา ได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องกิจกรรมของชมรมครุศิลป์สู่สังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม: ผศ. ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ ประธานสาขาวิชาศิลปศึกษา

ชมรมครุศิลป์สู่สังคม ดำเนินการโดยสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นชมรมหนึ่งในฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้ความรู้ความสามารถทางศิลปะในการช่วยเหลือพัฒนาสังคม ชมรมมีผลงานที่โดดเด่น ดังนี้

โครงการ “จิตรกรรมบนโลงศพ”

สมาชิกชมรมจัดกิจกรรมจิตอาสา “จิตรกรรมบนโลงศพ” เพื่อระบายนีติ ตกแต่งโลงศพสำหรับศพไร้ญาติ ณ วัดโพธิ์โพโรจน์ อ.โพธาราม จังหวัดราชบุรี วันที่ 15 และ 22 มีนาคม 2557 โครงการ “จิตรกรรมบนโลงศพ” ได้รับรางวัลโครงการดีเด่น ประจำปีการศึกษา 2556 จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพ 6 โครงการ “จิตรกรรมบนโลงศพ”

โครงการ “ครูศิลป์อาสาพัฒนาโรงเรียน”

ณ โรงเรียนวัดทองคั่ง ไพโรจน์ประชาสรรค์ ตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี วันที่ 18 ตุลาคม 2557

ภาพ 7 โครงการ “ครูศิลป์อาสาพัฒนาโรงเรียน”

โครงการ “ค่ายครุศิลป์อาสาพัฒนาเพื่อน้อง”

วันที่ 24-25 สิงหาคม 2557

ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านยางน้ำกลัดเหนือ อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี

จัดกิจกรรมทาสีบนถังเก็บน้ำ บันไดนาคตกแต่งผนังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านยางน้ำกลัดเหนือ และทำฝายชะลอน้ำ

ภาพ 8 โครงการ “ค่ายครุศิลป์อาสาพัฒนาเพื่อน้อง”

โครงการกิจกรรมศิลปะเพื่อสังคม ค่ายศิลปะพี่สอนน้อง Green Creative Camp

สาขาวิชาศิลปะศึกษา ร่วมกับศูนย์การค้า รัชญาพาร์ค วันที่ 4-26 ตุลาคม 2557

ภาพ 9 โครงการกิจกรรมศิลปะเพื่อสังคม ค่ายศิลปะพี่สอนน้อง Green Creative Camp

โครงการ ศิลปะเพื่อพัฒนาสุขภาวะชุมชน

เป็นหนึ่งในโครงการยุทธศาสตร์ของคณะครุศาสตร์ เพื่อเฉลิมฉลองคณะครุศาสตร์ครบรอบ 60 ปี ณ ชุมชน ตรอกสลักหิน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 6-13 กันยายน 2559

ภาพ 10 โครงการ ศิลปะเพื่อพัฒนาสุขภาวะชุมชนตรอกสลักหิน

โครงการ ศิลปะ สร้างภูมิทัศน์ใหม่ เพื่อชุมชนสดใสไร้ขยะ

อาจารย์และนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา ร่วมกับบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และเยาวชนอาสาสมัครจัดกิจกรรมวาดภาพกำแพงชุมชนวัดบุญรอดธรรมาราม และชุมชนบ้านสวน แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร วันที่ 10-15 กันยายน 2559

ภาพ 11 โครงการ ศิลปะ สร้างภูมิทัศน์ใหม่ เพื่อชุมชนสดใสไร้ขยะ

สรุป

ตัวอย่างผลการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อชุมชนที่อาจารย์และนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษาได้จัดขึ้นแสดงให้เห็นว่า ศิลปะมีคุณค่ามากกว่าเรื่องความงามในตัวผลงานเองและในปัจจุบันบุคคลผู้สร้างงาน แต่ยังมีคุณค่าในการเปลี่ยนแปลงชุมชนให้ดีขึ้นทั้งทางกายภาพและทางสังคม นิสิตได้ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นทีมและประสานงานกับหน่วยงานราชการและเอกชน ได้ฝึกถ่ายทอดความรู้ความสามารถทางศิลปะแก่เด็กและสมาชิกของชุมชน การจัดการศึกษาศิลปะในทุกกระดับจึงควรสร้างความตระหนักและส่งเสริมกิจกรรมศิลปะเพื่อชุมชนให้ต่อเนื่องและแพร่หลาย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (2557). *โครงการ “รองเมืองเรื่อยิ้ม” พื้นที่สุขภาวะเพื่อเด็กในสภาวะยากลำบาก ตอน กำแพงหัวลำโพงเรื่อยิ้ม*, เอกสารโครงการ.

อภิชาติ พลประเสริฐ และสรिता เจือศรีกุล. (2559). *ผลการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อชุมชน ในมหกรรมรองเมือง เรื่อยิ้ม ตอน ชมถิ่นวิถีสุข*. (รายงานผลการวิจัย). มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.). กรุงเทพมหานคร.

ภาษาอังกฤษ

Barbosa, T. B. (1992). *The role of education in the culture and artistic development of the individual: Developing artistic and creative skills*. Paper presented at the UNESCO International Conference on Education, 43rd Session, Geneva, Switzerland, Sep. 14-19, 1992.

ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย